

TIDNING FÖR SVENSKARNA I ESTLAND

ATTONDE
ARG.

N° 10

Prenumerationspris:

Helt år Emk. 200:—

Halvt „ „ 125:—

I utlandet:

Helt år Emk. 350:—

Halvt „ „ 200:—

Utkommer
alla onsdagar

Redaktion:

Svenska Folkförbundet

Ansvarig red: M. Westerblom

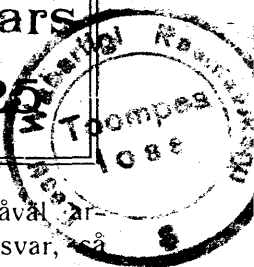
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.

För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

11 mars

192

„EVIOS“

Ovanstående lilla ord torde ej tidigare förekommit i Kustbons spalter. Det gömmer också någonting, som tillsvidare är för estlandssvenskarna någonting alldeles nytt.

„Evios“ är nämligen namnet på en svensk barnförening, som stiftades här i Reval den 6 febr. Vad vill då liten „Evios“? Jo — „Evios“ är en såkallad barnnykterhetsförening som, även den, efter sin ringa förmåga vill ställa sig i ideella makters tjänst. Den vill rikta barnens håg och längtan emot det ljusa och goda i livet, på samma gång den vill vänja dem att redan i sin barndom betrakta alkoholbruket, som det livsförstörande och lyckogrusande onda det är. Då karaktärens danning är mest tacksam i barn- och ungdomsåren, så har man numera också i fråga om nykterhetsverksamhet allt mer och mer inriktat sitt arbetet på barnen, framtidens folk. Det är ju lättare att förekomma, än att bota ett ont. —

För övrigt försöker „Evios“ arbeta enligt de riktlinjer, som följas vid barnnykterhetsföreningarna, „barntemplet“ i Sverige,

och vilkas verksamhet „Evios“ stiftare senaste sommar var i tillfälle att lära känna och av denna barntempelidé blev varmt intresserad.

Men en nykterhetsförening är väl för de små någonting synnerligen tråkigt och enformigt, tänker väl de flesta, som ej närmare stiftat bekantskap med en sådan förening. Nedskrivaren av dessa rader tänkte även så för knappast mer än ett halvt år sedan. Men det är dock tvärtom — eller bör åtminstone vara tvärtom. — Tråkig får en barnförening under inga omständigheter göras, om den skall lyckas och man vill nå det mål man med den avsett. Man vill ju av småttingarna fostra nykterhetsvänner och blivande nykterister, men man får dock ej ideligen „predika nykterhet“, ty då tröttna barnen mer än snart och resultatet blir kanske det motsatta till det vi avsett. Barnen måste få omväxling och trevnad, om de skola trivas. I sin barnförening böra de kunna känna sig som i ett lyckligt hem, där alla medlemmar tävla om, att göra hemmet så trivsamt som möjligt för varandra. Och för att stärka barnens självförtroende och på samma gång sätta dem i

tillfälle, att få känna såväl arbetsglädje som arbetsansvar, så böra de själva få utföra allt arbete inom sin förening. Ty ju mera barnen känna att arbetet är deras eget, dess bättre går det.

„Evios“ till och med styres så att säga av barnen själva genom av dem valda tjänstemän. Sålunda fungerar en parvel som ordförande, en annan är kassör och en tredje sköter sekreterarens åtgånganden o. s. v. Andra åter hava sig uppgifter förelagda i föreningens sång- och musikkommitté. Åt så många som möjligt försöker man giva något uppdrag, så att ingen skall behöva känna sig onyttig, utan som en kugg i det gemensamma hjulet. Det behöver knappast tilläggas, att bakom allt detta dock måste finnas en fullvuxen person, vilken som föreningens äldre medlem står barnen bi och som — omärkligt „håller i trådarna“.

Det är en verklig glädje att följa med de små föreningsmedlemmarnas och tjänstemännens iver och intresse för sin förening — Något för de flesta av oss fullvuxna att taga som exempel. — De hava också redan hunnit t. o. m. med en fest för sina medlemmar. (Till påsktiden eller kanske redan

tidigare planeras en offentlig fest). Programmet utgjordes av sång, såväl solo- som körsång, uppläsning, musik av en trio: violin, mandolin och piano samt hälsningstalet av föreningens lille ordförande icke att förglömma.

Då allt är barnarbete, måste följaktligen även prestationerna mätas med barnmåt och bedömas därefter. Men i alla fall hava vi äldre all orsak att vara belåtna med barnens vackra strävan och att glädjas i deras glädje, som vandra mot det framtidens lyckligare land, om vilket vi drömt, men vilket vi kanhända aldrig nå.

Måtte barnet „Evios“ blomstra och tillväxa! S. M.

„Evios“ hade glädjen att redan första dagarna av sin levnad få en god handräckning av en barnvän. Herr Edvin Nyman härstades, som också tidigare bevisat barnen välvilja, skänkte nämligen till föreningen Emk. 1000:—, för vilket „Evios“ ber att härmed få till givaren frambära sitt ödmjuka tack.

PÅ VÄG TILL RIDDAREGATAN 3.

God dag. Hur står det till?

— Tackar bra, jag ännar mig just till sångövningen, som vi ha varje måndag.

— Jaså, skall fröken på sångövning. I vilken kör sjunger fröken? I „Nikolai-Gesangverein“, antar jag. Ja, den är förträfflig, just senast var jag i tillfälle att höra den och nu skall den ju snart sjunga „Deutsches Requiem von J. Brahms“. Det vore ju trevligt, om även St. Mikael's församling hade en kyrkokör, eller hur tänker fröken om det?

— Vad jag tänker om det? Ja, ser Ni, Herr L., det är just i denna kör jag sjunger.

— Nej, vad fröken säger. Tänk så trevligt att höra, att även svenskarna äga en egen kyrkokör. Är det många svenskar, som

sjunga där? Berätta mig något närmare om den. Skulle jag ha vetat om existensen av denna kör, hade jag även inskrivit mig i den, ty jag vågar t. o. m. påstå, att jag har en något så när skaplig sångröst.

— Det glädjer mig att höra, herr L., att ni genast är varmt intresserad för saken, ty hittills ha vi alltid lidit av brist på herrröster. Fast församlingen räknar över 500 medlemmar här i Reval, så — vill ni tro eller ej — ha vi blott en enda svensk, som sjunger med, de andra herrarna i kören höra till estniska församlingar och det är endast tack vare vår ledares energi, som dessa herrar komma och sjunga i vår kör och det, fast språket är dem alldeles främmande. Jag tycker det är rentav uppoffrande av dem.

— Det var märkvärdigt, denna brist på intresse. Huru kommer det sig?

— Ack, herr L., den frågan har jag nog ofta ställt mig själv, men utan att finna det rätta svaret. — Vi skulle nödvändigt (understrykes) behöva 3 tenorer och även två basar. Även med damrösterna är det litet fattigt beställt. Nog va vi flere i början och kunde även skryta med unga röster, men så småningom slutade ungdomarna upp med att komma på övningarna. Vad orsaken var — vet jag inte. Så sorgligt är det beställt med vår sångkör. Det behövs krafter och det finns även sådana, men huru vinna dem för ändamålet? — det är just brännande frågan. Jag säger er, det är slut med svenska samhörigheten här.

Som ni kanske vet, ha vi även en svensk förening „Svenska Odlingens Vänner i Estland“, men sorgligt nog, fattas också där intresset. Som exempel kunna vi ju taga teaftonen, som vi hade en onsdag. Det var första teafton på hela säsongen. Nu hade man väl kunnat vänta, att den vore mycket besökt, då medlemmarna

inte råkat varandra på så länge. Tror ni, att så var fallet? Nej, gissa bara, huru många, som hade kommit — jag skäms riktigt att säga det: . . . . 23 personer.

När jag tänker tillbaka på de gångna åren, då alla bara väntade på teaftnarna — varför? Ja, just för att få råka varandra, både ungdomarna och de äldre glädde sig åt dem. På den tiden kunde de svenska ringlekarna ro oss, men nu heter det: „Jag ids inte gå dit, vad skall man hoppa där omkring, te kan man ju dricka hemma också, det är ingenting roligt alls där, dansa kan man inte — och förresten kommer ju ingen dit heller!“ Säg nu, vari ligger felet? Måste man då alltid bara komma tillsammans, för att det bjudes på något extra? Är det inte nog, att man har nöjet att råka varandra, att lära känna nya medlemmar? Varför vill man inte själv bjuda på något roligt, om man har något på förslag, i stället för att klandra? Ja, ser ni herr L., tittar man bakom kulisserna, då ser det så tomt och tröstlöst ut. Skulle vi ha flere sådana, som ni med verkligt intresse för själva saken, då stode vi nog inte på den ståndpunkten, som vi gör det för tillfället. Tack, tack, för ert varma intresse.

Jaså, ni lovar verkligen skaffa nytt liv i föreningen. Då får jag kanske bjuda er komma på nästa teafton, dagen tillkännagives i „Kustbon“. I alla fall ha vi attraktionsnumret färdigt. Får jag kanske annonsera, att herr L. kommer att hålla ett föredrag om . . . , eller att herr L. vill godhetsfullt deklamera några roliga bitar . . . ? — Jaså, jag skall inte göra det. Nå lika gott. Men nu fick jag en ide, jag skall referera detta vårt samtal i „Kustbon.“

Det vore kanske inte så illa, min tillåtelse har fröken.

Mem glömm nu inte att komma upp till svenska skolan på sångövningen nästa måndag precis

kl. 7 e. m. Kanske vågar jag även hoppas, att herr L. tar några av sina vänner med sig. Hälsa dem från mig och säg, att alla sångare äro mycket välkomna. Ja, överhuvudtaget, allt nytt är mycket kärt. Utifrån skall ju allt komma: nya intressen, nya ideer, nytt liv, — ty vi själva orka ju inte med det och så är ju ingen heller profet i sitt fädernesland.

Adjö, herr L., tackar ännu en gång hjärtligt för hjälpen.

R.

KRING SVENSKBYGDER

MEJERIFÖRENING I NUCKÖ.

Under ovanstående rubrik ingår i „Päevaleht“ av den 20 febr. följande notis:

„Nuckö socken är en av de mest efterblivna t. o. m. i Vik. Föreningslivet har fullständigt slumrat in. Nu hava några av ortens mera vakna bönder och nybyggare upptagit ideen om startandet av en mejeriförening. Den 8 februari avhölls å godset Birkas, som inrymmer Svenska bildningsföreningens lantbruksskola, konstituerande sammanträde. Mötesdeltagarna voro enhälliga och tanken om startandet av mejeriförening möttes av det varmaste understöd. Utsågs genast interimsstyrelse: J. Kaevats, W. Kuremaa, A. Nurk, K. Österman, J. Juurikson, G. Reets och advokaten Rõuk. som har nybygge å Nuckö. Mejeriföreningen är redan registrerad av motsvarande ämbetsverk. Svenska bildningsföreningen har varit nog tillmötesgående genom att ställa lämpliga lokaler till förfogande. Föreningen har även uttryckt som sin önskan att ingå som medlem i föreningen med hela sin ladugårdsbesättning. Vid konstituerande möte gavs förklarande upplysningar av jordbruksministeriets fackman på området, herr Jalakas, som för ändamålet anlät hit.“

Reflexionerna göra sig själva: Nuckö, en av de mest efterblivna socknarna och det t. o. m. i det „mörka“ Vik!

Av de konstituerande medlemmarna endast ett namn med svensk klang, alla övriga tvättäkta ester. Var äro svenskarna? Men gott i alla fall, att vi få sitta på grannars efterkälke med på ett hörn“. Även det är vackert så.

KLOTTORP

Ett hämskt barnmord har kommit i dagen den 12 febr. i ovan nämnda by. Fröken J. Lepp, som under två år tjänstgjort i byn, blev anhållen av polisen för barnmord, vilket hon under förhöret nekade, men vid närmare undersökning hittades barnets lik i en mosshöge bredvid boningshuset. Senare har hon erkänt att barnet varit dödfött den 19 jan. vilket polisen anser för otroligt. Polisförhör pågår i Hapsal.

DEN GÅNGNA VECKAN

Inrikes.

Den händelse, som under den gångna veckan drog all uppmärksamhet till sig, var firandet av författaren Eduard Wildes 60-årsdag. Om denne för Estland så betydelsefulla författare har skrivits mycket i tidningarna, och kvällen den 5 mars anordnades i „Estonia“ en högtidlig akt till jubilarens ära. Tal hölls bl. a. även av förre riksäldsten K. Päts. Att man förstätt uppskatta Ed. Wildes förtjänster på litteraturens område, visa bäst högtidligheterna i „Estonia“. Salen var fullsatt till sista plats och bifallsyttringarna voro ihållande och hjärtliga. Regeringen har skänkt jubilaren 200.000 mk. samt en gård på landet.

I dagarna har man sammansatt en överstyrelse för hela rikets skyddskår. I centralstyrelsen ha invalts: herrar K. Päts samt kolöjtn. Unt och Saarsen.

Utlandet.

I Sverige har man efter statsrådet Sandler, som beviljades entledigande från handelsministerposten, som han förutom statsministerposten hade att bekläda, kompletterat regeringen med, att till chef för handelsdepartementet utnämna C. E. Svensson.

Frankrike genomlever en svår ekonomisk kris. Statsbudgeten slutar på den oerhörda summan på 35 miljarder francs. För täckande av de stora utgifterna söker man efter nya skattemöjligheter, vilket gör kammaren mycket huvudbry.

RÄTTELSE.

Av tryckfelen i N:o 9 är ett synnerligen förargligt. Om framlidne statsrådet Hjalmar Branting står i utlandsnotisen: „är en mycket stor och bevänt personlighet“, bör vara: var en mycket bemärkt personlighet“. I samma notis och sats bör ordet „näs-tan“ strykas.

Penningkurser Revals börs.

11. mars 1925

1 dollar	—	372	375
1 pund	—	1774	1789
100 rentmark	—	8875	8975
100 Fmk.	—	937	946
100 sv. kr.	—	10000	10125
1 estkrona	100	—	—
10 guldrub.	—	1825	1940

REVALS TORGPRIS.

Hela svin	per pund	Emk.	35—43
Gädda	”	”	25—35
Abborre	”	”	15—20
Strömning	”	”	12—15
Smör	”	”	100—125
Mjöl	stop	”	22—23
Grädde	”	”	130—150
Ägg	par	”	14—17
Rågmjöl	pud	”	460—480
Kornmjöl	”	”	400—460
Havre	”	”	230—250
Potatis	tsetw.	”	120—140

Ved finnes ytterst litet och begäres Emk. 3000.— per famn.

DE UNGAS LÖFTE.

Sjunget av Birkaselever vid vinterfesten å Birkas Folkhögskola
den 24 februari 1925

Du jord i Aiboland, du är vårt arv,
du bärgat fädernas arbet' och flit.
Här de med hacka, spade, spett och harv
brutit tegar och dem format bit för bit.
Här de gömt mödan, kvalen och sitt hopp,
funne här vilan efter livets lopp.

Och hemmen runt vår gamla, svenska
fäderna byggde under kamp för bröd. [bygd
Blott deras kärlek och den högstes skygd
förmådde värna hemmen och ge dem stöd.
Det arvet även en gång bliver vårt —
att vårda det skall bli oss kärt fast svårt.

Låtom oss unga behålla minnet
av fäders strävan under tid som gått!
Må deras verk värma själen och sinnet,
och mana till tack för lotten vi fått!
Med vörndnaden följ e ett löftesord:
Vi vill älska och tjäna hemmets jord!

Och vilja vi svenskar vid Estlands kust,
vårt land och vår svenskhet ej byta bort.
Den jord våra fäder närt med sin must
vi lova vår tro och kärlek alltfört.
Bygd, som rymt hemmen väl tusen av år,
du får vårt hjärta, till dig hoppet står.

Vi se vårt mål: egna tegar en gång,
 eget hem med plats för trevnad och ro,
 där flit går samman med glädje och sång,
 där arbetet äras, lyckan får bo;
 hemmet, där ljús och sol vi bjuda in,
 där enigt skall verkas med gläntigt sinn'.

När vi odla och bryta ny en teg,
 när vi ge åkern och djuren god vård,
 när yrket ej svikes i kampen seg,
 målet ej glömmes, fast strävan är hård,
 då välsignas arvet, då fylls en plikt,
 då livet också får en större vikt.

Om fädrens bygd, dess hem och dess jord,
vi drömt en dröm, den blev ett löftesbud. —
Nu gärning följ e drömmar och ord!
Ledda av tron och förtröstan till Gud
vi stödjande varann gå hand i hand,
ungdom all' — forma skönt vårt Aiboland!

Emil Adalberth.

Svensk i Amerika önskar korrespondera med
svenskar i Estland

och önskar även byta tidningar och tidskrifter mot frimärken.
Skriv till

K. Elof Karlsson

Box 165, Medical Lake Wash., U. S. A.

**Svenska Sockerfabriks
A. B., Malmö.**

Bitsocker, förpackat i paket
om 2 à 2½ kg., finnes till
salu hos alla specerihandlare.

Bageriidkarnes Jäst - Aktienbolag

hållbara och jäskraftiga

Pressjäst

är oöverträffad.

Atersförsäljare antagas där vi förut
icke äro representerade.

Post- och telegrafadress:

Jästängen, STOCKHOLM.

Svenska Odlingens Vänner
anordnar lördagen den 28 mars, kl. 7 e. m.

svensk fest

med bl. a. solosång av operasångaren A. Arder
i Köpmannaklubben, Bredgatan 5.